

Espazio publikoaren inbasioa

Iritzi-emaile baten testutik abiatuta, gure inguruan gertatzen diren jokaera ez egokiei erreparatuko diegu sekuentzia honetan. Bertan, ariketa hauek egin ditzakezu:

- Gaian murgiltzeko puntu batzuek komentatu eta entzundako grabazioaren laburpenik onena aukeratu.
- Audioko testua osatu, hitz-multzo egokiak aukeratuz.
- Gure inpresioak, balorazioak edo sentimenduak adierazterakoan erabiltzen dugun **erlatibo** **zko forma** bati erreparatu eta erabili.
- Gai honi buruzko iritzi-artikulu bat idatzi egunkari baterako.

1. Dentistarenean

Grabazioa entzun aurretik, komentatu ondokoarekin puntu hauek:

- Behin baino gehiagotan egokitzen zaigu medikuen kontsultetan itxarotea. Normala iruditzen zaizu?
- Espazio publiko batean (autobusean, itxarongela batean...) sentitu zara inbadituta?

Orain entzun grabazioa eta aukeratu laburpenik egokiena.

- Dentistaren itxarongelako lagunen portaera ez zitzaion egokia iruditu hizlariari, besteen espazioa inbaditzen baitzuen.
- Itxarongelako lagunen portaerak hasieran bere onetik atera zuen hizlaria, baina azkenean bera ere barrez hasi zen.
- Itxarongelako lagunen portaera zela-eta, hasieran haginak erakutsi zizkien hizlariak, baina bukaeran sinpatikoak iruditu zitzaizkion.

<https://labur.eus/q1xf6>

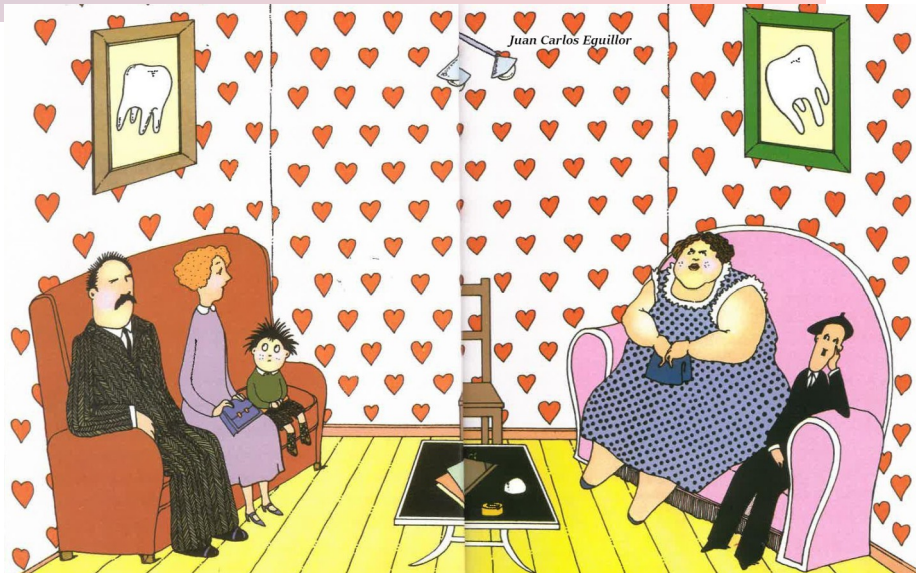
2. Testua osatzen

Hemen duzu grabazioa testuaren hasiera, baina zati batzuk falta zaizkio: aditzak, erlatibozko esaldiak eta espresioen bat edo beste. Osatuko al dituzu hutsuneak, kendutako esaldiak aukeratuz?

GARBIÑE UBEDA. Aurreko astean dentistaren kontsultara (1) eta izutu ninduen, benetan uxatu eta (2) eman zidana, ez zen xiringaren orratza izan, ezta hortzetan dantzan sentitu nituen tornuen euli-furrundak (burrinba) ere. Egiazki, (3), irribarre ederraren promesean eman zidaten zaplazteko ekonomikoarekin batera, noski, nire txandaren zain (4) ordu-erdi luzea izan zen.

Andre batek, itxarongelaren erdian markesa bezala jarrita, La Pantojaren semearen (5) azaldu zituen xehe-xehe. Eta gero, munduko ezinikusiak amaitzeko formula esplikatzen ari den jakintsuaren tonuan, Espainiako erreginak luzitu ohi dituen soinekoei (6), mahai gaineko aldizkari zimurto guztiak zartaka orriztatzen zituen bitartean eta batek daki nongo aurkezlea (7).

- torturatu ninduen ()
- jarri zizkien koplak ()
- joan behar izan nuen ()
- pasa behar izan nuen ()
- larrutzen hasi aurretik ()
- ospa egiteko gogo ()
- gorabehera domestiko guzti-guztiak ()

3. Neure onetik ateratzen nauena da...

✨ Azalpenak ematen ditugunean -inpresioak, balorazioak edo sentimenduak adierazterakoan-, **erlatibozko esaldiak** (erreferente gabeak askotan) erabili ohi ditugu. Hemen dituzu Garbiñe Ubedak grabazioan esan dituenak, eta beste batzuk gehiago:

- ni kezkatzen/amorrazten/izutzen/neure onetik ateratzen/torturatzen nauena da...
- alde egiteko/ospa egiteko gogo ematen didana zera da...
- oso gaizki iruditzen zaidana da...

Garbiñe Ubedaren iritzia entzun ondoren, orain guk egingo ditugu balorazioak. Jarri talde txikitan eta komentatu puntu hauek: (saiatu goiko erlatibozko forma horiek erabiltzen?)

1. Zure inguruko jendearen jokaera ikusita (tabernetan, jatetxeetan, zinemetan, kontsultetan, garraio publikoan...), zer da...

- zure onetik ateratzen zaituena, gustuko ez duzuna?

2. Komentatu beste herrialde bateko jendearen ohitura edo portaera miresten duzuna?

3. Zertan hobetu dezakegu? Zer neurri hartu beharko lirateke jendeak hobeto portatzeko? Proposatu pare bat neurri. Esaterako:

- Neure onetik ateratzen nauena da jendeak zer altu hitz egiten duen mugikorretik, denak entzuteko moduan.
- Japoniarrengandik miresten dudana da besteenganako erakusten duten errespetua.

4. Eskutitza egunkarira

Kezkatuta zaude zure inguruan dagoen gizabide faltaz, eta zure iritzia herri-aldizkari edo egunkari batera bidaltzea erabaki duzu. Horrela, bada, eman zure iritzia herritarrek arazo horretaz jabetu daitezen eta proposamenen bat eginez.

Nahi baduzu, puntu hauek aipa ditzakezu:

- Esan zein lekutan edo egoeratan ez duen jendeak gizalegez jokutzen.
- Komentatu bizi izan duzun edo kontatu dizuten jokaera desegokiren bat.
- Adierazi zer neurri hartu beharko lituzkeen udalak edo dena delakoak arazoari irtenbidea emateko.

☀️ Gai honetaz taldean hitz egiterakoan atera diren ideiak aprobeitza ditzakezu zure idatzian.

ERANTZUNAK

1. Dentistarenean

Dentistaren itxarongelako lagunen portaera ez zitzaion egokia iruditu hizlariari, besteen espazioa inbaditzen baitzuen.

2. Testua osatzen

torturatu ninduen (3)
 jarri zizkien koplak (6)
 joan behar izan nuen (1)
 pasa behar izan nuen (4)
 larrutzen hasi aurretik (7)
 ospa egiteko gogo (2)
 gorabehera domestiko guzti-guztiak (5)

TRANSKRIPZIOA

GARBIÑE UBEDA. Aurreko astean dentistaren kontsultara joan behar izan nuen eta izutu ninduen, benetan uxatu eta ospa egiteko gogo eman zidana, ez zen xiringaren orratza izan, ezta hortzetan dantzan sentitu nituen tornuen euli-furrundak (burrumba) ere. Egiazki, torturatu ninduen, irribarre ederraren promesean eman zidaten zaplazteko ekonomikoarekin batera, noski, nire txandaren zain pasa behar izan nuen ordu-erdi luzea izan zen.

Andre batek itxarongelaren erdian markesa bezala jarrita, La Pantojaren semearen gorabehera domestiko guztiak azaldu zituen xehe-xehe. Eta gero, munduko ezinikusiak amaitzeko formula esplikatzen ari den jakintsuaren tonuan, Espainiako erreginak luzitu ohi dituen soinekoei jarri zizkien koplak, mahai-gaineko aldizkari zimurtu guztiak zartaka orritzatzen zituen bitartean eta batek daki nongo aurkezlea larrutzen hasi aurretik.

Emakume berriaren semea zirudienak errepikak egiten zizkion albo-alboko aulkitik, nahiz eta dezibelioak kontuan hartuta, kanpandorretik jotzen ari zela ematen zuen. Eta hirugarren batek, berriz, agian besteen familiakoa, familia berekoa hura ere, tarteka ezkaratzeko azken bileran izandako kalapitak, supermerkatuan xahutu berri zuena edota bere kolesterol eta triglizeridoen gaineko informeak barreiatzen zituen telefonoz ozeanoaren bestaldekoak ere gortzeko moduan.

Panikoak, halere, geroxeago jo zuen gaina, niri inbasio totala iruditu zitzaidana, alegia espazio publikoa norberarena balitz bezala hartzea eta besteei galaraztea, jendeari munduko gauzarik normalena eta kasik sinpatikoa iruditzen zaiola konturatu nintzenean.